

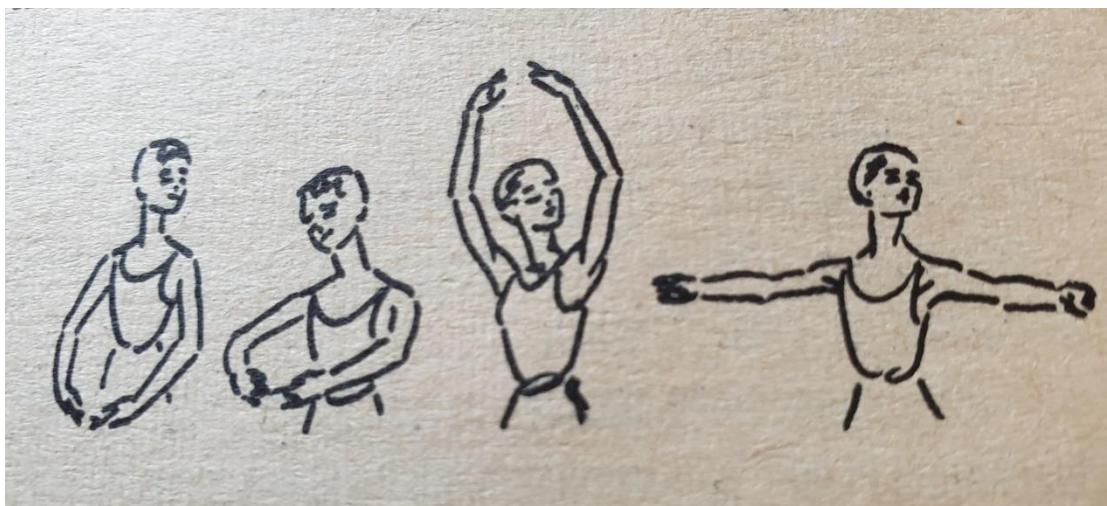
NACIONĀLĀ MĀKSLU VIDUSSKOLA
Profesionālās izglītības kompetences centrs

RĪGAS BALETA **SKOLA**

PORT DE BRAS

METODISKAIS MATERIĀLS

RITA HARLAPA

(porter- nēsāt, les bras - rokas)

Port de bras (burtiski tulkojumā - roku pārvedumi) - ir visu klasiskās dejas kustību neatņemama sastāvdaļa. *Port de bras* skatuviskā daudzveidība ir bezgalīga. Krievu klasiskās dejas skolas mācību praksē ir fiksētas 6 *port de bras* formas. Visu *port de bras* veidu pamatelementi tiek mācīti vienlaicīgi ar klasiskās dejas roku pozīciju apguvi. Tie ir roku pārvedumi, galvas pagriezieni un noliecieni, kā arī prasme pareizi noturēt korpusu. Mācoties *port de bras*, audzēkņi iepazīs arī ar stāvokli *épaulement*, dažādiem roku pozīciju savienojumiem, ķermeņa pagriezieniem un pārliecieniem.

Pirms uzsākt mācīties *port de bras* uz *épaulement*, nepieciešams iemācīties stāvēt pagriezienā *épaulement*. Interesanta ir izcilā krievu klasiskās skolas vīriešu klases pedagoga pārlicība par *épaulement*, izjūtas nozīmi kvalitatīvai *port de bras* izpildei. Viņš atgādina, ka *épaulement* izpildījums, pieprasa no topošā dejotāja precizitāti un plastisku aplombu. Tajā svarīgs ir pārliecinošs plecu stāvoklis, galvas pagrieziens un skatiena virziens. Nākotnē tas palīdzēs audzēkņiem brīvi un radoši veidot skatuvisko tēlu, nevis mehāniski atkārtot iemācītus žestus.

Visos *port de bras* svarīgi panākt, lai galvas, roku un ķermeņa kustības būtu plūstošas, bet tajā pašā laikā konkrētas. Delnas *port de bras* laikā ir gan stāvoklī *arrondi* (noapaļotas), gan *allongé* (iztaisnotas, ar delnas iekšpusi vērstas uz leju).

- 1.port de bras (1.klase)
- 2.port de bras (1.klase)
- 3.port de bras (1.klase)
- 4.port de bras (2.klase)
- 5.port de bras (1.klase)
- 6.port de bras (3.klase)

Pirmais *Port de bras*

Mūzikālā pavadījuma taktsmērs: 4/4, 3/4

Kustību izpilda uz 2 taktīm 4/4 vai 8 taktīm 3/4.

Sākuma stāvoklis - *épaulement croisé*, V.pozīcija, labā kāja priekšā, rokas *sagatavošanās stāvoklī* uztakts – *ieelpa delnās*.

1. takts.

“1-2” - rokas caur *sagatavošanās stāvokli* paceļ uz 1.poz., galva viegli noliekta pie kreisā pleca, skatiens vērsts uz labās rokas delnu. Klasiskās dejas pedagoģe L. Koļenčenko sniedz nelielu precizējumu- skatiens uz labās delnas pirkstu galiņiem.(tādejādi kustībā tiek iesaistīta visa roka).

“3-4” - abas rokas paceļ uz 3.poz., galva nedaudz paceļas un pagriežas pa labi, skatiens vērsts *zem labās rokas*.

2.takts.

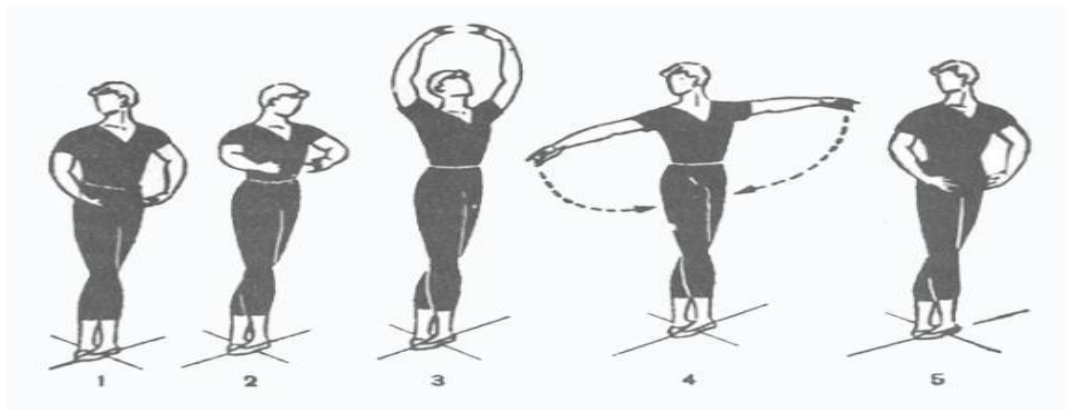
“1-2” - abas rokas, nezaudējot savu ovālo formu, sākot no pirkstu galiņiem atveras uz 2. poz., galva pagriežas pa labi, skatiens seko labās rokas delnai.

“3-4” - rokas delnas atveras, un nepaaugstinot 2.poz., pagriežas stāvoklī *allongé*, elkoņi nedaudz viegli ieliecas un nolaižas *sagatavošanās stāvoklī*.

Piezīme:

Ja kustību uzreiz atkārtoti, tad nav nepieciešams izpildīt “*ieelpu delnās*” kā pašā kustības sākumā, bet uzreiz var turpināt *port de bras* atkārtojumu.

Kustību ieteicams atkārtot 2-4 reizes. Pēc tam vienlaikus ar pagriezīenu *en face* labo kāju atver uz sāniem un aizver to V pozīcijā aiz muguras, tā nomainot *épaulement croisé* ar kreiso kāju priekšā. Tad I *port de bras* izpilda šajā pagriezienā *épaulement*. Skatiens sekos kreisajai rokai.

Otrais *Port de bras*

Mūzikālā pavadijuma taktsmērs: 4/4, 3/4.

Kustību izpilda uz 2 taktīm 4/4 vai 8 taktīm 3/4.

Sākuma stāvoklis - *épaulement croisé*, V.pozīcija, labā kāja priekšā, rokas sagatavošanās stāvoklī.

Pirms *otrā port de bras* nepieciešams *Preparation*.

Uztakts - *ieelpa delnās*

“1” - rokas caur sagatavošanas stāvokli paceļas uz 1.poz., galva viegli noliekta pie kreisā pleca, skatiens vērsts uz labās rokas delnu. Klasiskās dejas pedagogs L. Koļeņčenko precīzē - skatiens uz labās delnas pirkstu galiņiem (tādā veidā kustībā tiek iesaistīta visa roka);

“2” - pauze;

“3” - kreisā roka paceļas uz 3.poz., labā roka atveras uz 2.poz., galva pagriežas pa labi, skatiens seko labās roka delnai;

“4” - pauze;

“un” (uztakts) – skatiens uz kreiso roku, kas sāk kustību no pirkstiem.

*Interesants ir izcilās pedagoges V. Meijas ieteikums- šajā *port de bras* abas rokas darbojas, kā “*melodija un akomponiments, pārmaiņus uzņemoties vadošo lomu*”.

1.takts.

“1-2” - kreisā roka uz 2. poz. atveras kā melodija, galva pagriežas pa kreisi, skatiens seko kreisās rokas delnai; vienlaikus labā roka *ieelpo, kā akomponiments*

“3-4” - labā roka uz 3. poz. paceļas kā melodija, vienlaicīgi kreisā roka, caur stāvokli *allongé*, nolaižas uz sagatavošanas stāvokli kā akomponiments. Skatiens sākumā seko kreisās rokas delnai, pēc tam galva nedaudz nolaižoties pāriet pa labi stāvoklī “*zem rokas*” skatiens vērsts garām labās rokas elkonim.

2.takts.

“1-2” abas rokas 1.poz. savienojas vienmērīgi, galva viegli noliekta pie kreisā pleca, skatiens vērsts uz labās rokas delnu.

“3-4” - kreisā roka uz 3. poz.paceļas kā melodija, labā roka uz 2.poz. atveras kā *akomponiments*, galva pagriežas pa labi.

Sākumā visas pozīcijas tiek fiksētas, bet vēlāk jācenšas visu izpildīt plūstoši.